

1554

A

TURIN-PÁRISI KIRÁNDULÁS

(1889 JULIUS 2—14)

ÖSSZEÁLLITOTTA ÉS KIADTA:

DOLINAY GYULA.

BUDAPEST

PALLAS RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NYOMDAJA

1889

ből mindkét oldalról kiemelkedő felséges fenyves, hol az egyes fákat egész végig befutotta a fehérle árvalány-haj.

A vidék szépsége annyira elragad bennünket, hogy csak most vesszük észre a *vasutnak kettős vágányát*, pedig ez már Steinbrüctől kezdve így tart, a mi nagy közlekedési forgalomra mutat, mit bizonyítanak a sűrűn egymásután következő órházak is, melyek előtt sovány, száraz vasuti örök állanak, szokásos piros zászlóikkal. Ha még mindezekhez hozzá vesszük a völgyek gyakori áthidalásait s a kivágott sziklafalakat: bizony elgondolhatjuk, hogy mily tömérdek költségbe kerülhetett ez a vasut s azok a tört kőből készített, kitűnő karban tartott egyenes országutak, melyek sokszor átvonulnak felettünk, vagy alattunk.

Most már egyenesen délnek tartunk, hol gyorsan váltakoznak utunk mellett a sziklafalak, fenyvesek, majd cser- és tölgyfa-erdők, állanak s újabb sziklafalak után pompás völgy nyílik ki balról fenyvesekkel, jobbról szántóföldekkel, a hol találjuk *Loitsch* (Logatec) falut szép emeletes, cserepes házaival, melyek közül alig látszik ki a keskeny, hegyes csucsban végződő 2 torony, hol az egyik torony sárga gombján *hármás kereszt* s ezen kakas áll. Az állomásra kigyűlt lakosság szépségével épen nem ragadhatja el sem a festőt, sem a szobrászt, mert száraz, barna és disztelen, épen úgy, mint a vasuti munkások majdnem kivétel nélkül, még a fiatalok is. A vidék azonban — midőn tovább megyünk — elfeledtetni velünk a nép satnyaságát, a mindkét oldalon elterülő fenyvesek, az itt-ott meredeken felemelkedő sziklafalak már méltók a festő ecsetjére.

A kis *Planina* falut egészen elrejtik a völgyi fenyők, úgy hogy csak vasuti állomása jelöli irányát. Jobb oldalon mélyben kigyózó folyó által sok helyen átszelt termékeny völgy tulsó oldalából roppant magas hegyek füstölögve emelkednek fel, melyeknek vastag lábainál tarka falvak huzódnak meg. Jobbról domb emelkedik utunk felé — magánosan álló toronnyal koszoruzva — s kezdetét képezi egy hépe-hupás termékeny völgynek, hol több a kaszáló, mint a szántóföld, de a kaszálót bokrok borítják, míg a völgyön tuli hegyeket fenyvesek fedik. Így érjük el *Rakek* falut a jobb oldali szűk völgyben, melynek állomásán felette sok deszka és fenyőgerenda van felhalmozva, jelezve a közeli vidék lakosainak rendes foglalkozását. Az állomás mellett diszes vendéglők barátságosan hívogatják az utast, a falu házai igen szépek, többnyire emeletesek, cserepesek, melyek közre fogva a veres tetejű templomot, érdekesen csoportosulnak a völgyben és a domb oldalokon. Bentebb a völgyben másik falu, 2—3 emeletes házakkal, azt gondolhatnók, valami híres város, pedig esernyővel járó, igen szerény öltözetű *vend-földmivesek* faluja. A háttért képező hegyek magasak, ritka bokrokkal, tovább fenyvesekkel. Bizony érdemes volna itt kiszállani s megnézni az ide balra háromnegyed órányira eső *zirniczi*

zavat, mely arról nevezetes, hogy fenekén nagy mennyiségű nyílások vannak, melyeken a víz előjő és eltűnik; az év némely szakában a tó egészen száraz, tehát *időszaki tó* (melyhez hasonló van Biharban: a *kalugeri forrás*). De mi csak haladunk tovább. A most gyakrabban előjövő nagy sziklafalak értésünkre adják, hogy a *Karszt-hegység* vasuti pályájának legmagasabb részén vagyunk, hol a kétoldali pompás fenyvesekből a kopár hegyekre van kilátás.

Egy süveg-alaku hegycsucsról régi sziklavár omladéka szomorúan tekint le a tövében fekvő *Adelsberg* csinos kis városa, melynek 2—3, sőt 4 emeletes, cserepes házai közül büszkén emelkedik ki kettős tornyu temploma, míg a másik templom magas falrakásán kis rövid, hegyes fekete torony áll. De nem tornyairól, hanem világhírű *barlangjáról* híres ez az *Adelsberg*, a mely barlang ott van a váromladdal ékesített hegyben s melynek csoda-szépségét nem győzik eléggé magasztalni az utasok, kivált midőn délutánoként villanynyal van világítva. Kiválóan szépek a *Poik-barlang*, hol a Poik-patak leomlik, a *Dom*, a *Ferdinánd-barlang*, mely pünkösdi ünnepeken nagy tánczteremül szolgál, a *Mária-Anna-barlang* a Kálvária-hegygyel stb. De érdemes a megtekintésre a *Magdalena-barlang* is, mely *Adelsberg*től egy órányira esik.

Csak tovább, előre a *Karszt-hegység* sivatagjain, mely kopár, fehér csikos oldalával s magas gerinczeivel óriási sávolyos zebrákhöz hasonlít s ridegségében is nagyszerű háttért képez a völgyekben elmaradó kis apró falukhoz, melyek közül csupán *Prestraneket* jegyezzük meg jobbról. Ez is elrejtőzik ugyan a völgybe, a többi faluk közé, de czifra templomát kiköltöztette egy magános dombra; ennek közelében ismét egy másik csinos *rác*s templom, melynek még toronyfala is ki van czifrázva.

Átfutva a rosszkedvű *Poik-patakon*, mindjárt beérünk *St.-Peterre*, hogy megpihenjünk 2 perczig ebben a czifratornyu kis faluban, a honnan kiindul a Fiuméba és Abbaziába vezető vasut szép vidéken. De mi balról hagyva ezt, egyenesen nyugotra térünk, hogy keresztül menjünk az eltűntünk északról délre nyuló *Karszt-hegységen*. Milyen kopár, köves hegyek! Mily sivatag! Mi törte össze így ezt a *sziklavilágot*, mint valami romba döntött várat az elkeseredett ostrom? A föld rázkódott-e meg, hogy e borzasztó sziklavárak terhétől megszabaduljon, vagy óriások vívtak egymás ellen élethalál-harcot, hogy elpusztítsák egymás lakhelyeit? ... Milyen felséges a természet a legnagyobb ridegségében is! Mily pompások ezek az egyhangu kopár sivatagok is! Te elfásult lélek, te érzéketlen sziv, te hit melege nélküli rideg kebel, nem borulsz-e le ezeknek láttára a *Teremtő* nagysága és hatalma előtt? Nem szép, dicső temploma-e ez a *Leghatalmasabbnak*, ki semmiből mindent teremtett?!

Utunk sok helyen mély sziklavágásban halad s mértföldeken át